

beeld progesteron, dan bleken zij in staat uit een grote groep personen nauwkeurig diegenen te kunnen differentiëren wier bloed progesteron moest bevatten namelijk zwangere vrouwen en vrouwen in de postovulatoire fase. Men kan dus zeggen, urine en zweet ruiken naar steroïden; mucus en andere afscheidingsprodukten, die van betekenis zijn voor de seksuele toenadering van de dieren, hebben de geur van steroïde hormonen. De parfums zijn blijkbaar van oudsher intuïtief zodanig samengesteld dat zij de geur versterken van uit de geslachtsorganen afkomstige uitscheidingsprodukten. Het lijkt dus waarschijnlijk dat de reukzin ook voor het seksuele leven van de mens betekenis heeft. In tegenstelling met de eencellige organismen zijn het bij de hogere dieren niet de geslachts-cellen zelf die de lokstoffen afscheiden en percipiëren, maar vindt de productie plaats door cellen die genetisch en topografisch nauw verbonden zijn met de geslachts-cellen namelijk de endocriene cellen van de geslachtsklieren terwijl de perceptie in het reukorgaan plaats vindt.

Het is mogelijk, dat de functie van de geslachtshormonen en hun metabolieten een tweeledige is, als „endohormonen” in het lichaam waarin zij worden gevormd en als „ectohormonen” in het lichaam van de partner, waarin zij, via het rhinencefalon en het hypothalamus-hypofyse-systeem, het hormonale gebeuren beïnvloeden. Hoe groot de betekenis van de reukprikkelers is voor het psychosexuele leven van de mens, vergeleken met die van het gezicht, het gehoor en de tastzin, is nog niet voldoende bekend. Het is waarschijnlijk, dat het rhinencefalon, dat behoort tot de genetisch oudste der prikkelpercipiërende en prikkelverwerkende gebieden en dat van grote betekenis is voor het affectieve leven, een belangrijke integratieve functie heeft voor alles wat samenhangt met de seksuele toenadering.

Dr H. Takens

62-32. „Diaper rash”, a diagnostic anachronism. Kozinn, P. J., C. L. Taschdjian en J. J. Burchall. (1961) *J. Pediatrics* 59, 75.

Luijdermatitis is een verzamelnaam voor zeer verschillende huidaandoeningen van de nog onzindelijke baby. De voortdurende prikkeling en soms verweking van de huid door natte luiers maakt, dat in dit gebied vele soorten dermatoses voorkomen. Voor een goede behandeling is een nauwkeurige differentiële diagnose nodig. Vooral ammoniakdermatitis en candidadermatitis komen veel voor. De ammoniakuitslag kan men ruiken en herkennen aan het erytheem van de roodpaarse vesicopapels op de bolle delen, die door de luiers worden bedekt; te differentiëren van pyodermie, miliaria, allergische reacties en atopisch eczeem. Candida is vaak — volgens de schrijvers in meer dan de helft van de gevallen — de oorzaak van een huiduitslag in dit gebied. Vele gevallen van intertrigo berusten op een candidainfectie. Men vindt een erytheem van de billen, onderbuik en dijnen, vooral van de binnenkant der dijnen en in de plooiën, dikwijls met fissuren. De grens wordt gevormd door witgerande satellietplekken en vesicopapels. De schimmel kan gemakkelijk uit de aangedane huid in het directe preparaat of in een cultuur worden aangetoond. Vrij vaak wordt in deze gevallen de schimmel ook in de mondholte gevonden (spruw). Ook kan diarree door candida albicans worden veroorzaakt.

De therapie berust in de eerste plaats op het vaak verwisselen van de luiers; het met de billetjes bloot laten liggen van de babies; het vermijden van prikkelende detergents, bleekmiddelen enzovoort en het zoveel mogelijk verbannen van rubber of plastic broeken.

In dit artikel worden de resultaten beschreven van een dubbel-blind onderzoek naar de werking van verschillende zalven en poeders bij kinderen met candidadermatitis en bij kinderen met een dermatitis van andere oorsprong. De conclusie is, dat toevoeging van Nystatin, 100.000 E. per gram zalf of poeder, de genezing van candidadermatitis zeer bespoedigt. Bij de andere huidaandoeningen werkten poeders en zalven met antibiotica beter dan talk of dan „vanishing-creams” met of zonder steroïden.

N. Bessem.

Boekbespreking

G. de Wit. Keel-, neus- en oorheelkunde voor huisarts en student. Erven J. Bijleveld, Utrecht 1962. 207 bladzijden (met grammofoonplaat) f 24,90.

De auteur motiveert het schrijven van dit boek — behalve het boek van Burger is er geen Nederlands leerboek over dit onderwerp — met de wens een niet te lange, maar toch niet oppervlakkige verhandeling over de keel-, neus-, oorheelkunde te geven met veel verwijzingen naar de grensgebieden. Deze opzet mag volkomen geslaagd heten. Men leest dit vlot geschreven boekje bijzonder gemakkelijk en daarom zal het menig huisarts als repetitorium een dienst kunnen bewijzen.

De indeling van de stof is overzichtelijk; na een inleiding over onderzoeksmethoden worden de verschillende anatomische gebieden besproken, waarbij een uiteenzetting van de fysiologie voorafgaat aan die over de pathologie. Een apart hoofdstukje is gewijd aan pediatrie en gerontologische aspecten van dit specialisme. Het hoofdstuk symptomatologie is voor de practicus van bijzonder groot nut. Daarentegen wordt de medicamenteuze therapie ietwat stiefmoederlijk behandeld, hoewel er een apart hoofdstuk aan is gewijd. Soms wordt ontbreekt nogal eens de motivering waarom een bepaald middel is geïndiceerd. Mijns inziens zou een kritischer instelling ten aanzien van de medicamenteuze maatregel de lezer zeer verplichten.

Aan het boek is een 45-toeren grammofoonplaatje toegevoegd, waarbij men onder meer op zeer indrukwekkende wijze een klankillustratie krijgt van het waarnemen van muziek en spraak bij perceptie- en middenoor-slechthotheid.

Voor de huisarts is dit boekje zeer aan te bevelen; in de huisartsenpraktijk behoort de keel-, neus- en oorheelkunde tot de zogenaamde „grote vakken” te worden gerekend.

H.

Het lezen waard

Eenmaal per maand verschijnt een aflevering van de „Verlagen en mededelingen betreffende de volksgezondheid”. Staatsdrukkerij en Uitgeverijbedrijf, Fluwelenveld Burgwal 18, Den Haag; de abonnementsprijs bedraagt f 20,— per jaargang.

In deze reeks wordt veel gepubliceerd wat voor de huisarts het lezen waard is. De aflevering van oktober 1962 bevat een advies van de Centrale Raad voor de Volksgezondheid, uitgebracht aan de minister, betreffende de gezondheidsvoorlichting en -opvoeding in Nederland. Het gehele probleem van de „health-education” komt hier ter sprake. Voor de huisarts is dit advies vooral belangrijk omdat alle instanties, met vermelding van adres en de verschillende activiteiten worden genoemd, die zich met deze gezondheidsvoorlichting en -opvoeding bezig houden.

Men kan dit rapport ook als los nummer bestellen; 202 bladzijden, prijs f 6,—.

CONFERENTIE „ORGANIZING FAMILY DOCTOR CARE”

De voortreffelijke, vanwege het tijdschrift *Medical World* georganiseerde conferentie „Organizing family doctor care”, van 22 tot 29 oktober 1962 te Londen gehouden, zou als de eerste wereldconferentie over huisartsgeneeskunde kunnen worden aangemerkt. Behalve vele Engelsen waren er ruim vijftig deelnemers uit drieëntwintig landen. Om een indruk te geven van de internationale spreiding van het gezelschap: er waren Russen, Polen, een Joegoslaf en Roemenen, en ook Israël, Egypte, Pakistan, India, Ghana en Nigeria waren vertegenwoordigd. Deelnemers uit de delen van het Britse Gemenebest en uit de Verenigde Staten ontbraken evenmin als die uit vele landen van West-Europa. Het zal duidelijk zijn dat bij een dergelijke internationaal veelzijdige deelneming menigmaal ongekende aspecten werden verleend aan het begrip huisartsgeneeskunde en de daarmee samenhangende problematiek.